

Міжнародна тестова комісія

Міжнародні тестові домовленості

Керівництво Міжнародної тестової комісії з перекладу та адаптації тестів

17 січня 2010

Переклад:

Бражко Дмитро

Рубаховська Крістіна

© 2010, Міжнародна тестова комісія.

Варто цитувати як:

INTERNATIONAL TEST COMMISSION (2010). ITC GUIDELINES FOR TRANSLATING AND ADAPTING TESTS.

[[HTTP://WWW.INTESTCOM.ORG](http://www.intestcom.org)]

Керівництво Міжнародної тестової комісії з перекладу та адаптації тестів

В 1992 році Міжнародна тестова комісія (МТК, ІТС) почала проект по розробці *Керівництва з перекладу та адаптації тестів та психічного інструментарію*, а також по досягненню еквівалентності показників в різних мовних і культурних групах. При розробці рекомендацій МТК отримала допомогу від ряду інших організацій: Європейської асоціації психологічної оцінки (*European Association of Psychological Assessment*), Європейської групи видавців тестів (*European Test Publishers Group*), Міжнародної асоціації кросс-культурної прикладної психології (*International Association of Applied Psychology*), Міжнародної асоціації з оцінювання учбових досягнень (*International Association for the Evaluation of Educational Achievement*), Міжнародної асоціації з мовного тестування (*International Language Testing Association*) та Міжнародного об'єднання психологічної науки (*International Union of Psychological Science*). Комітет з 12 представників вищезгаданих організацій працював декілька років для розробки 22 керівних принципів, які, як наслідок, були перевірені на практиці (див. Hambleton, 2001; Hambleton, Merenda, & Spielberger, 2005; Hambleton, Yu, & Slater, 1999; Tanzer & Sim, 1999). Пізніше ці принципи були схвалені МТК до розповсюдження в національних психологічних асоціація, тестових виданнях, а також серед дослідників.

Керівні принципи розділені на 4 категорії та приведені нижче.

Контекст

- K.1 Вплив культурних відмінностей, недоречних або неважливих для основних цілей дослідження, повинен бути зведений до мінімуму.
- K.2 Повинна враховуватися ступінь схожості/відмінності в конструкті, який вимірюється тестом в досліджуваних популяціях.

Розробка та адаптація тестів

- P.1 Розробники/видавці тесту повинні переконатися, що в процесі адаптації в повній мірі враховуються лінгвістичні та культурні відмінності населення, для якого даний тест адаптується.
- P.2 Розробники/видавці тесту повинні впевнитися, що переклад інструкцій, заголовків, керівництв і самих пунктів тесту є доречним для культурних та мовних популяцій, для яких даний тест адаптується.
- P.3 Розробники/видавці тесту повинні впевнитися, що обрані методики тестування, формат пунктів тесту, правила та процедура його проведення знайомі населенню, для якого адаптується даний тест.

- P.4 Розробники/видавці тесту повинні впевнитися, що зміст пунктів тесту і стимульний матеріал знайомі населенню, для якого адаптується тест.
- P.5 Розробники/видавці тесту повинні проводити систематичний лінгвістичний та психологічний аналіз тесту для підвищення правильності та точності процесу адаптації, щоб переконатися в еквівалентності мовних версій тесту.
- P.6 Розробники/видавці тесту повинні переконатися, що формат збору даних дозволяє використовувати відповідні методи статистичного аналізу для встановлення еквівалентності пунктів різних мовних версій тесту.
- P.7 Розробники/видавці тесту повинні застосовувати відповідні методи статистичного аналізу даних для (1) встановлення еквівалентності різних версій тесту і (2) визначення проблемних компонентів або аспектів тесту, які можуть бути неадекватними для однієї або декількох популяцій, для яких адаптується тест.
- P.8 Розробники/видавці тесту повинні надавати інформацію відносно показників валідності версій тесту у всіх популяціях, для яких адаптується тест.
- P.9 Розробники/видавці тесту повинні надавати статистичне підтвердження еквівалентності всіх питань тесту для кожної з популяцій, для яких даний тест адаптується.
- P.10 Нееквівалентні питання в різних версіях тесту повинні бути видалені із загальних для різних версій шкал та з порівняння цих версій між собою, хоча вони можуть бути корисними для визначення змістової валідності результатів тесту в кожній популяції окремо.

Проведення тестування

- P.1 Розробники тесту та спеціалісти, що проводять тестування, повинні докласти зусилля для передбачення можливих проблеми, які можуть виникнути в процесі адаптації тесту і зробити все можливе для їх попередження.
- P.2 Спеціалісти, що проводять тестування, повинні враховувати велику кількість факторів, пов'язаних зі стимульним матеріалом, процедурою проведення тестування та форматом відповідей, які можуть знизити валідність отриманих результатів.
- P.3 Зовнішні фактори, які можуть впливати на проведення тесту, повинні бути максимально схожими в різних популяціях, для яких адаптується тест.
- P.4 Інструкції з проведення тестування повинні бути перекладені на рідну для людини, що проводить тестування, мову з метою мінімізації впливу непотрібних джерел варіацій між популяціями.

- П.5 В керівництві до тесту повинні бути зазначені всі аспекти проведення тестування, необхідні в новому культурному контексті.
- П.6 Людина, що проводить тестування, повинна бути відстороненою, її взаємодія з досліджуваними повинна бути зведена до мінімуму. Необхідно дотримуватися правил, описаних в інструкції по проведенню тестування.

Документальне підтвердження змін/Інтерпретація результатів

- I.1 Якщо тест адаптується для використання в даній популяції, необхідно надати документальне підтвердження всіх змін в адаптованій версії тесту, а також свідчення еквівалентності адаптованої та оригінальної версії тесту.
- I.2 Висновки про відмінність в результатах тесту між вибірками, в яких він стандартизувався, не повинні бути зроблені на підставі сирих балів. Дослідник повинен нести відповідальність за підтвердження цих відмінностей на підставі інших емпіричних даних.
- I.3 Співставлення результатів тесту в різних популяціях може здійснюватися лише при досягненні достатнього рівня інваріативності, передбаченого для кожної шкали тесту.
- I.4 Розробник тесту повинен надати конкретну інформацію відносно того, як соціокультурні особливості популяції та інші особливості оточуючого середовища можуть впливати на результати тесту, при цьому пропонуючи конкретні способи обліку впливу цих факторів при інтерпретації одержаних даних.

Керівні принципи і рекомендації по їх реалізації можуть бути знайдені в роботах Hambleton, Merenda и Spielberger (2005), Muniz и Hambleton (1997), van de Vijver и Hambleton (1996), и van de Vijver и Tanzer (1997). Найкраще з даного питання звертатися до Hambleton, Merenda и Spielberger (2005, розділ 1). Ці керівні принципи стали настільною книгою для багатьох психологів, які займаються перекладом та адаптацією тестів. Подальша популяризація очікується в найближчі роки, у зв'язку з розповсюдженням і підвищенням стандартів перекладу та адаптації тестів.

З практичної точки зору, можна назвати 2 основні контексти, в яких можуть застосовуватися дані керівні принципи: (1) переклад/адаптація існуючих форм тестів та інструментів та (2) розробка нових тестів та інструментів для міжнародного користування. В першому випадку ми маємо справу з існуючим тестом, розробленим на мові оригіналу, який надається у відповідності з іншими мовними і/або національними контекстами. Часто, в таких випадках, робота спрямована на створення повного еквіваленту оригіналу за психометричними параметрами. Навіть у випадку невербальних тестів, повинна бути проведена адаптація не лише

супровідних вербальних матеріалів, які стосуються проведення тестування та інтерпретації результатів, але й графічних матеріалів, що попереджають викривлення, зумовлені культурними відмінностями вибірок. Зростаюче визнання мультикультурності також сприяло усвідомленню необхідності адаптації тестів, спочатку створених для одного культурного контексту.

В другому випадку, мова йдеться про тести та інструменти, які за своєю концепцією призначені для міжнародних порівнянь. Їх перевага в тому, що версії, розроблені на різних мовах і для використання в різних культурах, розробляються паралельно одна одній. Таким чином, немає необхідності зберігати існуючі психометричні якості. Проблема в цьому випадку представлена масштабістю роботи: необхідно задіяти велику кількість людей і розробити велику кількість версій одного тесту.

Література

Hambleton, R. K. (2001). The next generation of the ITC test translation and adaptation guidelines. *European Journal of Psychological Assessment*, 17(3), 164-172.

Hambleton, R. K., Merenda, P., & Spielberger, C. (Eds.). (2005). *Adapting educational and psychological tests for cross-cultural assessment*. Hillsdale, NJ: Lawrence S. Erlbaum Publishers.

Hambleton, R. K., Yu, J., & Slater, S. C. (1999). Field-test of the ITC Guidelines for Adapting Psychological Tests. *European Journal of Psychological Assessment*, 15, 270-276.

Muniz, J., & Hambleton, R. K. (1997). Directions for the translation and adaptation of tests. *Papeles del Psicologo*, August, 63-70. 5

Tanzer, N. K., & Sim, C. O. E. (1999). Adapting instruments for use in multiple languages and cultures: A review of the ITC guidelines for test adaptations. *European Journal of Psychological Assessment*, 15, 258-269.

van de Vijver, F. J. R., & Hambleton, R. K. (1996). Translating tests: Some practical guidelines. *European Psychologist*, 1, 89-99.

van de Vijver, F. J. R., & Tanzer, N. K. (1997). Bias and equivalence in cross-cultural assessment: An overview. *European Review of Applied Psychology*, 47(4), 263-279.